

Sosiaalihuollon Kantaan liittyminen Pirkanmaalla

Matti Karvonen ja muut toimijat Pirkanmaalla

Sosiaalialan osaamiskeskus Pikassos
Oy

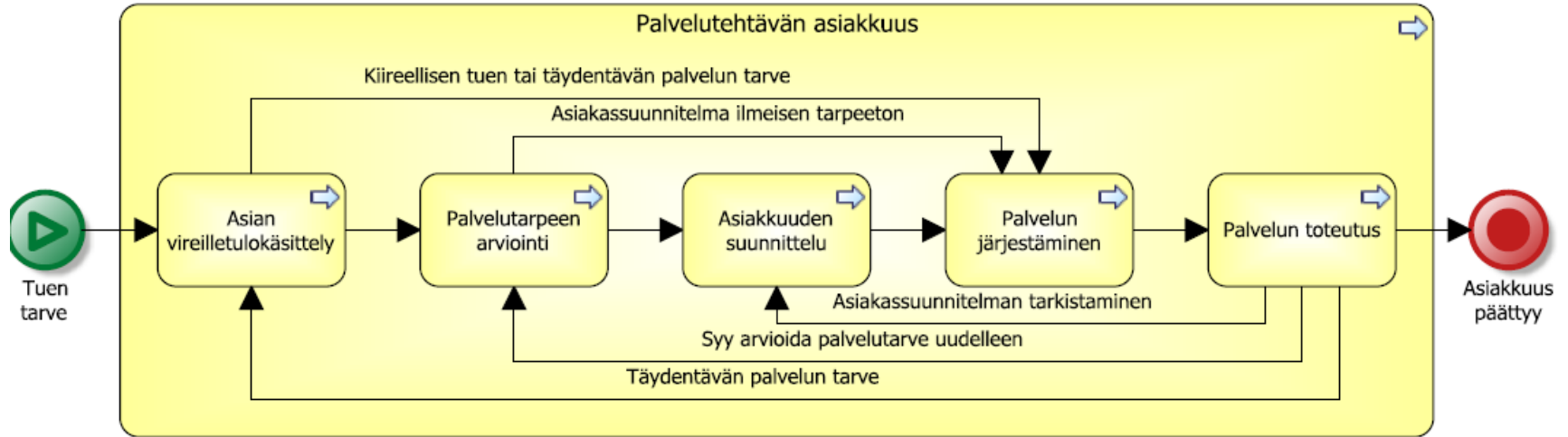
Sosiaalihuollon asiakastiedon arkistoon liittyminen Pirkanmaalla

- Pirkanmaalla liitytään sosiaalihuollon asiakastiedon arkistoon vuoden 2022 alusta:
 - Tampere ja Orivesi omana hankkeenaan
 - Tampereen ympäristön kunnat (Kangasala-Pälkäne, Lempäälä, Pirkkala-Vesilahti, Nokia, Ylöjärvi ja Hämeenkyrö) toisena omana hankkeenaan
 - Käytössä saman järjestelmätoimittajan tietojärjestelmä
 - Kanta-liittymisen ja kansallisten luokitusten käyttöönotto on tehty uuteen ”tyhjästä” rakennettuun järjestelmäympäristöön. Muutokseen on liittynyt myös mittava käyttöoikeuksien tarkastelu ja määrittely.
 - Liittyminen tehdään ns. 1-vaiheen määrittelyksillä, jolloin arkistoitavat tiedot jäävät vain rekisterinpitäjän omaan käyttöön eivätkä ne ole vielä rakenteisia asiakirjoja vaan pdf-muodossa tallennettuja ”valokuvia”

Paljon huomioitavaa?

- Kansallisten luokitusten käyttöönotto ja Kantaan liittyminen on noin 20% teknistä muutosta ja 80 % toiminnan ja kirjaamisen tarkastelua
- Kantaan liittyminen ei tapahdu järjestelmätoimittajan napin painalluksella
- Tarvitaan paljon toiminnan ja prosessien tarkastelua

Prosessit

Miljoona, miljoona rönsyä...

- Mitä kaikkia kysymyksiä nouseekaan matkan varrella?
 - Minne kirjataan vammaispalveluissa auton muutostyöt, tietokoneen tai kodinkoneen hankinta. Entä apuvälineet? Lainassa olevat ja asiakkaan omistukseen siirtyvät? Ja niin, että esim. apuvälinekeskus löytää kirjaukset.
 - Kuka hoitaa valvotut tapaamiset ja miten ne kirjataan (lastensuojelu/perheoikeudelliset palvelut) → työnjaostaja kirjaamisesta sopiminen?
 - Perheasioiden sovittelua tehdään myös perheneuvoloissa → kirjaamisen muutos perheoikeudellisiin palveluihin? Mitä kirjataan vai kirjataanko mitään ja tehdäänkö ylipäänsä mitään päätöstä perheasioiden sovittelusta, joka kuitenkin on yksi sosiaalipalvelu?
 - Miten kirjataan taloudellinen tuki ja läheisverkostoratkaisu?
 - Voiko lastensuojelu tarjota myös SHL:n mukaista perhetyötä ja kirjata sen toteutumista lapsiperheiden palveluihin?
 - Omaishoidon tuen päätökset tehdään keskitetysti yhdessä tai kahdessa palveluyksikössä → miten kirjaukset hoidetaan? → Kirjaamistavan muutos ehkä edessä...
 - Kasvatus- ja perheneuvonta, perhetyöntekijät, kuntouttavan työtoiminnan työhön valmentajat jne. Osallistuvat ehkä palvelutarpeen arviointiin, mutta onko heille myönnettävä palvelutarpeen arvioinnin mukaiset käyttöoikeudet vai tekevätkö he ehkä kuitenkin oman työnsä toteuttamissuunnitelmaa? Missä prosessin vaiheessa he työskentelevät?
 - Onko organisaatioissa delegointisäännöt ajan tasalla? Kuka saa päättää ja mistä asiasta?
- Nämä vain esimerkkejä erilaisista kysymyksistä, joita nousee matkan varrella esiin ja niitä joudutaan pohtimaan.

Aikataulu ja resurssit

- Kanta-palveluihin liittyminen, kansallisten luokitusten käyttöön ottaminen vaatii resurssointia liittyviltä organisaatioilta
- Koko Kanta-liittymiseen ja luokitusten käyttöön ottoon on mennyt/menee n. 1 – 1,5 vuotta ja projektin organisointi on tärkeässä roolissa
- Tehtyjä henkilötyövuosia on vaikea laskea ja määritellä. Mutta jo pelkästään koordinointiin menee helposti pari henkilötyövuotta... Riippuen toki organisaation koosta ja toimintatavoista.

Tarvitaanko konsultaatiota esim. järjestelmätoimittajalta?

- Kyllä.
- Ja aika mittava määrä.
- Konsultaatiotilaisuuksissa/pääkäyttäjien koulutuksissa usein kuultu lause on tämän tyyppinen: ”Tätä asiaa ei järjestelmätoimittaja voi ratkaista, vaan teidän pitää organisaatiossanne keskustella ja sopia, miten toimitte ja mitkä teidän toiminnan tavat ovat”

Pääkäyttäjät ja kirjaamisasiantuntijat – tuen tarve?

- Järjestelmän pääkäyttäjäyys on useissa organisaatioissa oman päätyön ohella hoidettava.
- Kanta-liittyminen ja kansallisten luokitusten käyttöön otto vaatii paljon tukea ja kokemusten vaihtoa.
- Osaamisen varmistaminen ja työajan varaaminen on tärkeässä asemassa. Kuten eräs pääkäyttäjä joskus vuosia sitten totesi: ”En ole ehtinyt vielä hoitaa tätä asiaa. Sitä paitsi en edes osaa sitä tehdä”

Verkostojen tarve!

- Pääkäyttäjät tarvitsevat verkostotukea ja keskustelupaikkaa – mistä se löytyy?
- Kirjaamisasiantuntijat ovat hyvin perillä muutoksista – kiitos Kansa-koulu-hankkeen. Mutta jääkö heidän asiantuntijuus yksittäisten työyhteisöiden piiriin. Miten vertaistuki järjestetään jatkossa?

Tarvitaanko foorumeita tai kokoontumisia pääkäyttäjille ja kirjaamisasiantuntijoille jatkossa?

Käyttäjien tuki

- Asiakastyötä tekevien käyttäjien tuki on erittäin tärkeää
- Palvelutehtäväluokitus, sosiaalipalvelut, sosiaalihuollon prosessit, käyttöoikeudet ym. eivät välttämättä jäsenny yhdellä kattavalla koulutuksella tai tietopakettilla
- Koulutuksia on Pirkanmaalla järjestetty kattavasti ja on päästy harjoittelemaan koulutustietokannassa asiakasprosessien hallintaa ja kirjaamista – silti tarvetta on vielä aivan kansallisten määrittelyiden perusasioiden koulutuksille, jotka eivät ole järjestelmän toimintaan liittyviä
- Jatkossa on varmaan tarve järjestää myös lisätukea, mutta siihenkin tarvitaan resursseja.
Esimerkiksi:
 - Onko huolta siitä, että työntekijät eivät asemoi prosessin vaihetta kirjatessaan?
 - Arkistoinnin vastuu on aina työntekijällä, joka pitää ymmärtää ja huomioida

Mitä jatkossa?

- Nyt ollaan tekemässä liittymistä sosiaalihuollon asiakastiedon arkistoon (Kanta-palvelut) 1. vaiheen määrityksillä
 - Arkistoitavat tiedot jäävät rekisterinpitäjän omaan käyttöön
 - Arkistoitavat tiedot eivät koskaan tule asiakkaille OmaKantaan näkyville vaan asiakas edelleenkin pyytää tietojansa nykyisen käytännön mukaisesti
- Kanta-liittymisen seuraavat vaiheet lähestyvät ja sen mukana rakenteisuudet asiakirjoihin sekä asiakastietojen saatavuus OmaKannasta
- Tehtävää riittää, mutta nyt ollaan jo hyvällä alulla